

DIF

moet zelf b

Voor een beter milieu moet je wat over hebben. Diftar – betalen naar hoeveelheid huisvuil – werd enkele jaren geleden gepresenteerd als dé oplossing voor de alsmaar groeiende afvalberg. Onder het motto 'de vervuiler betaalt' moest de burger milieubewuster worden gemaakt. Maar de verkeerde mensen zijn er de dupe van. Over een systeem dat oneerlijk is, peperduur, ongezond en... niet eens werkt!

Het pleidooi dat de Zoetermeerse wethouder Heidema afgelopen najaar hield klonk logisch, redelijk en bovenal sympathiek: Diftar stimuleert de bewuste omgang met huisvuil en er kan een afvalvermindering van 15 procent mee gerealiseerd worden. Bovendien zal het er met name in flatgebouwen netjes uitzien dankzij die chip-containers, voorspelde de wethouder. Zoetermeer wil vanaf 2003 gaan werken met Diftar (afkorting voor: gedifferentieerde tarifiering): het nog vrije jonge systeem voor het ophalen en verrekenen van huishoudelijk afval (zie kader). Sinds de tweede helft van de jaren negentig omarmden heel wat gemeenten de nieuwe 'toverformule'. Toch werd invoering van Diftar allesbehalve een makkie. In meerdere plaatsen bleek het systeem de verwachtingen niet waar te kunnen maken en al snel sloeg de twijfel toe. Twijfel die her en

der inmiddels is omgeslagen in weerstand. Zoals in Zoetermeer. 'Diftar jaagt de burger op kosten,' zegt SP-raadslid Mariolanda Gareman. 'Met name voor grote gezinnen en gehandicapten is het nadelig, want zij houden nu eenmaal meer afval over dan anderen. En denk eens aan ouders van jonge kinderen die nog luiers dragen en aan mensen die niet zonder incontinentiemateriaal kunnen.'

Er is nóg een reden waarom Gareman naar Diftar verwijst als *een peperduur grapje*. 'Volgens de laatste berekeningen gaat de aanschaf van nieuwe containers, computersoftware en chips de gemeente meer dan 16

miljoen euro kosten. Je kunt er donder op zeggen dat dit gevolgen heeft voor toekomstige tarieven.'

'Je laat het wel uit je hoofd om regelmatig met een kleine zak naar die chip-container te gaan, want dat wordt veel te duur'

'Schrijnende taferelen' voorziet het SP-raadslid in de hoogbouw, waar de gemeente Zoetermeer aparte ruimten met chip-containers wil optrekken. Daar kunnen bewoners met een speciaal pasje hun afval kwijt. De computer registreert dan feilloos hoe vaak

TAR

bij het vuil!

ze dat doen en ook hoeveel ze moeten betalen. Mariolanda Gareman: 'Je laat het dan wel uit je hoofd om regelmatig met een kleine zak naar die chip-container te gaan, want dat wordt veel te duur. Dus spaart iedereen alles zoveel mogelijk op. Maar ik zie ouderen en gehandicapten niet zo snel met grote vuilniszakken sjouwen. Dit is vragen om problemen.' Ook waarschuwt Gareman voor schimmelvorming als GFT-huisvuil (groente-, fruit-, tuinafval) te lang blijft staan. 'Dat is niet alleen ongezond voor de burgers, maar ook voor degenen die het vuil moeten ophalen.'

Via de krant riep de SP van Zoetermeer de bevolking onlangs op haar mening over Diftar te geven. Vele honderden mensen reagerden en velden een uitgesproken negatief oordeel. Een kleine greep uit de reacties: 'Diftar? Nee! O.i. een waardeloze oplossing, zeer geschikt voor een referendum.' 'Perfect dat u deze onzin aan de kaak stelt!!!' 'Ik ben bijna 80 jaar. Hoe moet dat allemaal?' 'Diftar is een gedrocht van B en W's hersenen, zonder de bevolking te vragen of te raadplegen.' 'Het hele idee is op zich al belachelijk, het huidige systeem is perfect.'

'Gemeenten hebben blijkbaar nog steeds het waanidee van 'de vervuiler betaalt'. Maar burgers produceren geen afval, ze houden het over!'

Ook in het Noord-Limburgse Horst loopt een SP-handtekeningenactie tegen Diftar als een trein. Met een waarschuwend vinger wijzen SP'ers Paul Geurts en Ton Hagens

naar buurgemeente Venray, waar Diftar enkele jaren geleden al leidde tot onder meer een explosieve groei van het zwerfafval. Mensen lieten hun huisvuil in plantsoenen achter, propden het in openbare prullenbakken, of smeten het in omliggende bossen. Het gevolg was, dat de gemeente Venray – met Diftar – vijf keer zoveel tijd kwijt was aan het opruimen van die troep. Aangrenzende gemeenten zonder Diftar, de werkgever en zelfs de container van de buurman bleken eveneens populaire bestemmingen voor 'overtollig' afval. 'Ik snap niet dat Horst het nu nog wil invoeren,' zegt Ton Hagens. 'Iedereen is tevreden met de huidige situatie en in Venray hebben we kunnen zien waartoe Diftar kan leiden.' Paul Geurts vult aan: 'Gemeenten hebben blijkbaar nog steeds het waanidee van *de vervuiler betaalt*. Maar burgers produceren geen afval, ze houden het over! Afgezien van GFT-huisvuil bestaat het grootste deel van het afval uit verpakkingsmateriaal. Dat die hoeveelheid tot nu toe niet is teruggedrongen, is de schuld van het Rijk en de industrie. Diftar pakt het probleem niet aan bij de bron, maar individualiseert het. Daar kunnen gemeenten in eerste instantie ook niks aan doen, maar ze moeten de rekening natuurlijk niet zomaar bij de burgers leggen.'

'GFT, glas, papier: burgers doen in de regel nu al vreselijk hun best om het afval te scheiden, maar ze worden met Diftar toch weer gestraft'

'De burger kan het op den duur allemaal niet meer volgen,' constateert Siddi Roza, SP-fractiemedewerker op milieuzaken. 'GFT, glas, papier: burgers doen in de regel nu al vreselijk

Zo werkt het systeem

Diftar komt erop neer, dat burgers betalen naar de hoeveelheid of naar het gewicht van het aangeboden huishoudelijk afval. Door het invoeren van een kostenprikkel beoogt het systeem in principe, dat mensen bewuster gaan inkopen om te besparen op hun afvalkosten. Vermindering van de afvalberg is de uiteindelijke bedoeling ervan. Diftar kan op verschillende manieren door gemeenten worden ingezet. Differentiatie kan plaatsvinden naar volume of gewicht, maar ook op basis van het aantal keren dat de container geleegd wordt. Daarnaast is differentiatie mogelijk met behulp van een dure vuilniszak, waarbij de burger het afval aanbiedt in zakken met een opgehoogde prijs. Ook combinaties van deze opties behoren tot de mogelijkheden.

hun best om het afval te scheiden, maar ze worden met Diftar toch weer gestraft met hogere nota's. Het kenmerk van Diftar is, dat in feite de solidariteitsgedachte wordt losgelaten. Grotere gezinnen, lagere inkomens, gehandicapten en ouderen worden bij wijze van spreken niet meer ondersteund door iemand die veel verdient en het zich kan veroorloven om alleen te wonen. Vergroening van belasting is okay, maar niet als dat ten koste gaat van de solidariteit.'

Mariolanda Gareman: 'Solidariteit vind je bijvoorbeeld terug in de OZB: dure woningen worden zwaarder belast. De VVD in Zoetermeer is sterk voorstander van Diftar, maar wil tevens landelijk de OZB afschaffen. In die optiek zou je Diftar in de toekomst als compensatie voor het verlies aan OZB-inkomsten kunnen opvoeren. En dan zou het cirkeltje rond zijn...' ●